

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 26 november 2019
Behandeld door

Onderwerp Korte termijn maatregelen politiecapaciteit

Geachte leden van de gemeenteraad,

De afgelopen weken is door de driehoek uitgebreid stilgestaan bij de structurele krapte in capaciteit bij de politie, de toegenomen werkdruk bij agenten en rechercheurs en de acute vraag als gevolg van de verhoogde inzet op Bewaken en Beveiligen. Sinds 2017 heeft de eenheid Amsterdam diverse maatregelen genomen om de roosterdruk op een aanvaardbaar niveau te krijgen en zoveel mogelijk blauw op straat te houden. De driehoek voelt zich nu echter genoodzaakt om verdere ingrijpende maatregelen te nemen om de capaciteit bij de verschillende districten te vergroten en de werkdruk te verminderen.

Al langere tijd is duidelijk dat het werk van de politie in de stad in omvang toeneemt. De formatie en bezetting groeien hier echter onvoldoende in mee. De herhaalde oproep van de driehoek voor 500 extra agenten en het meermaals luiden van de noodklok bij de minister van justitie en veiligheid hebben tot nu toe niet tot het gewenste resultaat geleid. De formatie van de eenheid Amsterdam is slechts uitgebreid met 60 fte, terwijl de beschikbare capaciteit op de basisteams vanaf 2017 is afgenomen met ongeveer 480 fte. Het water staat ons, zoals u weet, aan de lippen.

Door de capaciteitsproblemen bevinden we ons inmiddels in de situatie dat zelfs de basispolitiezorg in de districten onder druk staat: het is een constante worsteling om de minimale bezetting die noodzakelijk is voor de uitvoering van het reguliere werk binnen de districten, in te vullen. Het gaat hierbij om onder andere de noodhulp, de inzet van wijkagenten, het begeleiden van demonstraties en evenementen en het openhouden van bureaus.

Ook binnen de opsporing is de druk te hoog. Zo ligt bijvoorbeeld een groot aantal onderzoeken op het gebied van zware criminaliteit stil. Het komt voor dat geprioriteerde zaken niet meer opgepakt kunnen worden.

Na de moord op advocaat Wiersum is de al knellende beschikbare politiecapaciteit nog verder gedaald. Circa 45 agenten worden ingezet voor bewaken en beveiligen van panden en personen en kunnen geen reguliere werkzaamheden meer uitvoeren in een basisteam. Deze inzet neemt niet op korte termijn af. Hierdoor zijn bestaande capaciteitsproblemen verder vergroot en lukt het niet langer om de basispolitiezorg te bieden waarop Amsterdammers recht hebben. De overbelasting en de roosterdruk leiden daarnaast tot ziekteverzuim, verminderd moreel en uitstroom van personeel.

Het tekort aan politie is in eerste plaats een landelijke aangelegenheid. Herhaalde verzoeken vanuit de Regioburgemeesters hebben tot dusver weinig effect gesorteerd. De (Regio)burgemeesters blijven bij de landelijke autoriteiten aandacht vragen voor hoognodige extra politiecapaciteit.

Korte termijn maatregelen

Deze acute situatie maakt het noodzakelijk dat er snel aanvullende en ingrijpende maatregelen getroffen worden. Dit is een pijnlijke, doch welbewuste beslissing. Het doel van de maatregelen is om de basiszorg politie binnen de districten op niveau (terug) te brengen en de basisbezetting in de wijken op orde te krijgen, waardoor de politie zichtbaar aanwezig is op straat. Het versterken van de basisteams, en daarmee het blauw op straat, is voorwaardelijk in het verhinderen dat kwetsbare jongeren afglijden in drugs gerelateerde (zware) criminaliteit. De grote ondermijningsonderzoeken worden in dit stadium ongemoeid gelaten, zodat de voortgang van deze onderzoeken geborgd is. De driehoek heeft ook incidentele maatregelen verkend bij voetbalwedstrijden en evenementen, maar dit biedt op korte termijn geen soelaas.

Hieronder volgt een overzicht van de korte termijn maatregelen waar de driehoek mee heeft ingestemd. De rode draad achter de maatregelen is dat capaciteit van specialistische teams wordt overgeheveld naar de basisteams in de districten. Dit wil niet per definitie zeggen dat de specialistische taken niet langer worden uitgevoerd, maar wel dat de taken uit deze specialistische teams moeten worden afgewogen ten opzichte van andere prioriteiten binnen de meer algemene teams. Per maatregel wordt beschreven wat deze inhoudt en welke consequenties dit heeft. De maatregelen gelden voor een periode van zes maanden totdat de roosterdruk genormaliseerd is. De maatregelen worden gemonitord en na 3 en 6 maanden wordt beoordeeld of aanpassing nodig is. aangepast

1. Tijdelijk stopzetten van het team opsporing van de dienst Infra

Dit team richt zich op ondermijnende criminaliteit in de Amsterdamse haven, transportcriminaliteit en de criminele taxibranche. Deze medewerkers worden tijdelijk elders ingezet binnen de opsporing. In de nieuwe situatie komen alle zaken binnen bij de Dienst Regionale Recherche (DRR), de districtsrecherche of CUBT. Onderzoeken die normaal door dit team worden gedaan, zullen meegenomen worden in de verdeling van onderzoeken tussen de

verschillende rechercheonderdelen binnen de politie. Dit kan betekenen dat in het kader van prioritering en capaciteitsafwegingen wordt besloten dat een zaak niet wordt opgepakt.

2. Opheffen integraal horecateam (IHT)

Het IHT richt zich op een 'veilige, eerlijke en transparante horeca, die geen overlast oplevert voor de omgeving'. Dit team controleert elk jaar alle coffeeshops in de eenheid en participeert in integrale horecacontroles van het RIEC bij vermoedens van ondermijnende activiteiten en illegale gokactiviteiten. De medewerkers en de taken van het IHT worden toegevoegd aan de districten en de basisteams. De basisteams zullen in hun werkgebied de coffeeshopcontroles, de integrale horecacontroles en de controles van horeca-evenementen uitvoeren.

3. Noodhulp inclusief bijbehorende capaciteit havengebied overhevelen naar de basisteams

De noodhulpauto van het team water en havens wordt overgeheveld naar de basisteams. Hierdoor is er geen deskundigheid rond incidenten bij zgn. BRZO bedrijven (gevaarlijke stoffen). Dit betekent dat brandweer en GHOR in geval van bedrijfsongevallen hier als eerste ter plaatse gaan en de politie het terrein niet kan betreden.

4. Terugbrengen volume Calamiteiten Unit BasisTeams (CUBT)

De 4 CUBT's zijn gekoppeld aan de districten en handelen de zogenaamde veelvoorkomende criminaliteit af. CUBT medewerkers zullen 25% van hun diensten binnen de basisteams draaien. Medewerkers kunnen hierdoor flexibel worden ingezet. Geschat wordt dat dit leidt tot een afname van het aantal behandelde zaken met 10-15%. Op dit moment blijven al geprioriteerde zaken of zaken met een opsporingsindicatie op de plank liggen, het aantal zaken dat niet meer opgepakt kan worden neemt verder toe.

5. Aanpassen openingstijden politiebureaus Amsterdam

In de stad blijven 5 politiebureaus 24/7 geopend: Bureau Burgwallen (district Centrum Noord), Bureau Boven IJ (district Centrum-Noord), Bureau Meer en Vaart (district West), Bureau Flierbosdreef (district Oost), Bureau Van Leijenberghlaan (district Zuid).

Met deze maatregel worden de politiebureaus Jordaan en Watergraafsmere in de avond en nacht voor het publiek gesloten. Steunpunt CS is geopend van 07.00 tot 22.00 uur. De overige politiebureaus (2 in district Centrum Noord; 3 in district West; 3 in district Oost; 1 in district Zuid) zijn geopend van 8.00 tot 18.00 uur. Voor de toekomst wordt gewerkt aan integrale servicepunten in de stad waar politie, THOR, Zorg en Welzijn in één gebouw aanwezig zijn voor publiek.

6. Stopzetten bijdrage extra politie aan het binnenstad offensief

Het binnenstad offensief is in 2016 als tijdelijke maatregel opgezet om de overlast te verminderen, de leefbaarheid te verbeteren, handhaving zichtbaar in de buurt aanwezig te laten zijn en de samenwerking tussen politie, handhaving en andere gemeentelijke diensten te verbeteren. De extra politie die de afgelopen jaren was ingezet ten behoeve van de binnenstad verschuift naar andere districten. Consequentie van deze maatregel is dat er minder vuurwapendragende achtervang vanuit de politie is.

Het totaal aan maatregelen geeft ruimte voor de verschuiving van ongeveer 70 fte's en 965 diensten naar de basisteams. Dat is voor nu. De politie kijkt in afstemming met de gemeente en het OM naar de middellange en lange termijn maatregelen om de capaciteit binnen de basisteams structureel te versterken. Naar verwachting blijft de beschikbare capaciteit voor de basisteams de

komende jaren namelijk ernstig onder druk staan, waarbij een verdere afname komend jaar niet wordt uitgesloten. Die uitwerking kost meer tijd.

Vanuit de gemeente wordt gekeken of er bijdragen geleverd kunnen worden die helpen bij het verminderen van het capaciteitsprobleem en daarmee de druk op de politie verlagen. Hierbij kan gedacht worden aan het overnemen van administratief werk door gemeentepersoneel, het inzetten van gemeentepersoneel voor intake & servicewerkzaamheden aan de balie van een politiebureau of de inzet van particuliere beveiligers. Daarnaast wordt overwogen om strikter naar de evenementenkalender 2020 te kijken. Zodra meer bekend is over deze maatregelen en de (financiële) consequenties hiervan wordt u hierover geïnformeerd.

Impact van de problematiek

De maatregelen waartoe de driehoek nu gedwongen wordt, kunnen niet los gezien worden van de beschikbare capaciteit en middelen voor de aanpak van (nieuwe) veiligheidsvraagstukken. Met name de aanpak van ondermijning vraagt om een lange adem en vergt langdurige inzet van mensen en middelen. Hierbij past een structurele (langdurige) financiering.

Behalve ondermijning en drugshandel vragen ook andere openbare orde en veiligheidsvraagstukken zoals (jeugd)overlast, toenemende drukte en groei, radicalisering en terrorisme, discriminatie, cybercriminaliteit (in toenemende mate) om aandacht. Het gaat hierbij om programma's die samen met de driehoek en met instemming van het college van burgemeester en wethouders zijn vastgesteld. Bij voorjaarsnota zullen eventuele extra benodigde middelen hier voor worden gezocht.

Mede namens waarnemend hoofdofficier van justitie John Lucas en hoofdcommissaris van politie Frank Paauw.

Met vriendelijke groet,

Femke Halsema
Burgemeester van Amsterdam